

RAADIOLEHT

Nr. 38(1917) 20. - 26. SEPTEMBER 1993 Eesti Raadio nädalaleht Ilmub 26. juunist 1927 Hind 50 senti

SEL NÄDALAL

EELISTA EESTIMAIST

on Estonia Seltsi üleskutse algavaks nädalaks. I programmi muusikatoimetajad pakuvad sel nädalal kontserte peamiselt eesti interpreetidelt ning eesti keelsest vokaalmuusikast.

Head kuulamist!

T 19.00 OOPERÕHTU Karl August Hermann "Uku ja Vanemuine". K. A. Hermann isik on meie kultuuri- ja eriti muusika-loos vastuoluline ja mitmeti mõistetud. Teda on maast madalamaks materdatud, hurjutatud tema liedertafellikku laululoomingut, mis Eesti rahva maitse olla ära rikkunud, tema lapselikke ja naiivseid sõnavõtte muusika alal. Kuid siiski - kui toredasti kõlavad tema "Kungla rahvas", "Munamäel", "Mingem üles mägedele", "Süda tuksub". Saksalikud ju enamik tema viise on, aga kui meeliulendavalt nad koos eestilike sõnadega ometi kõlavad! Need viisid on sees ka tema ooperis või "laulelduses" (nagu ta ise tavatses öelda) "Uku ja Vanemuine". Teos on omapärane veel selle poolest, et ooperiks pidas seda õieti vist küll ainult autor ise, mille mõjub ta rohkem ooperi paroodiana. Pisut rohkem kui 20 aastat tagasi võtsid selle lavatöö ette Tallinna Konservatooriumi üliõpilased Matti Reimanni juhatusel. Helisalvestist sellelt etenduselt täna kuulemegi. Kommentaarid saate juurde on Mati Märtinilt.

N 22.05 KAKS ÖHTUT NEEME JÄRVIGA Omal ajal pidasid Leningradi kõrgkoolides õppivad eesti tudengid ikka omavahel tihedat sidet. Neeme Järvi ja Lemmo Erendi elasid aga ühiselamus ühes toaski. Viimasel pooleteistkümnel aastal on kummagi muusiku teed viinud nii lahku, et kohtumisaega pole vanadel sõpradel olnudki. Nüüd kutsus Neeme Järvi Erendite abielupaari endale külla Göteborgi sealse kontserdihooja avakontserdiks. Ka need kaks seal veedetud päeva olid kiired ning sündmusi täis, aga ometi jäi mahti ka juttu ajada. Ja et kogu Neeme Järvi ja tema pere elu sisu on muusika, siis salvestas Sāde Erendi osa jutust ka meie kuulajatele mõeldes.

Esimeses saates on juttu sellest, mida Neeme Järvi on jõudnud teha pärast kevadist Eesti-visiiti ja mis lähemal ajal plaanis. Teises saates arutleb ta selle üle, kuidas saada dirigendiks ja üldse heaks muusikuks. See peaks eriti huvi pakkuma meie noortele. Kuigi - ega retsepti kuulsaks saamiseks oodata ei ole, aga vast mõnda mõtlemapanevat küll. Mõlema saate muusikaline pool on valitud uutelt heliplaadidelt, mis Neeme Järvi oma sõpradele kinkis. Niisiis - kaks mõnusat öhtutunde meie esidirigendiga Sāde Erendi vahendusel. Kaks järjestikust neljapäevaõhtut - 23. ja 30. septembri "Muusikalised tunnid". Pildid: Liila ja Neeme Järvi ning Sāde Erendi dirigendi Göteborgi-kodus.

L 10.20 SELLE MAAILMA MUUSIKATIPUD Meie sajandi keskpaiga saksa tenoritest meenutatakse eelkõige Peter Andersit kui ühte huvitavamat. Omal ajal oli ta niioeldad leid rahva hulgast, kelle teadlik lauljakarjäär algas suhteliselt hilja. Ta sündis 1908. aastal Essenis. Alles 1938. aastal kutsus Clemens Krauss ta Müncheni Riigiooperisse. Seal sai alguse tema kiire, kuid sõjaloludest takistatud tõus saksa ooperilavadel - kuni see ootamatult katkes 1954.aastal autoõnnetuse tagajärjel. Peter Andersist teeb saate Avo Hirvesoo.

Peter Anders, Leningradi Filolovi "Marthas"

JÕUDU JA TERVIST VEEL OLEKS, ET MIDAGI ÄRA TEHA

Juba mõnda aega on Eesti Raadio I programmi kavastatud saatesari "Intervjuu aastast 1993", mis täpsemalt sisaldab endas vestlusi eesti vanema põlve kirjanike ja kirjandusloolastega. Küllap on paljud kirjandushuvilised neid saateid ka kuulanud. Kes aga pole senini seda saatesarja enese jaoks avastanud, neile olgu öeldud, et veel pole hilja seda teha. Kultuurilooliste usutluste sari jätkub. Ehk äratub ka alljärgnevat, küll mõneti ebataoline kirjutis nii mõneski huvi asja vastu.

Kõigepealt paar küsimust saatesarja autorile, intervjuerijale Peeter Heinale:

Ikka on huvitav teada saadete saamisluhu. Mis ajendas just niisugust sarja tegema?

Olgu kohe ära öeldud, et selle saatesarja idee ja pealkirja autor ei ole mina. Aga kui Leelo Tungal ühel heal päeval küsis, et kas mind ei huvitaks teha üks intervjuude sari meie vanema põlve kirjanikega, olin kohe nõus. See langes kokku mõttega, mida olin ammu endas kandnud - mind nimelt on häirinud ja häirib ka praegu see meie unustamise kompleks. Kui sa hetkel avalikkuses ei ole, siis sind pole olnudki. Ometigi - ilma eelkäijateta ei oleks ka praegusi käijaid.

Mida on andnud need jutuajamised teile isiklikult? Ja mida eesti kultuurilool?

Kõigepealt mõjub iga selline jutuajamine elu analüüsiva vaimuerksa inimesega mitmeks ajaks värskendavalt. Imetlust tekitab, eriti arvestades meie praeguse ühiskondliku õhustikuga, eakate kirjanike optimism, mis lausa nakatab. Ehkki nad maadlevad majandusraskustes vast enamgi kui paljud meist. Kordan veel - iga niisugune kohtumine on mind positiivselt laadinud. Tahan loota, et seda on saanud ka nende intervjuude kuulajad.

Ja veel üks aspekt. See puudutab nende intervjuude kultuuriloolist väärtust. On ju meil aastate jooksul kogunenud kenake arhiiv nende esinemistest. Ainult - need jutud on räägitud teisel ajal. Nüüd, mil inimene saab vabalt oma mõtteid avaldada, asetub mõnigi seik või sündmus teise valgusse.

Nii. Ja nüüd siis mõned nopped intervjuudest kirjanikega, kes muuseas on enamasti heas vormis ja loomejõus.

Heljo Rammo:

Kuidas see elu on? Mõni aeg tagasi elasin küll läbi tõelise šoki, kui kõik need hinnad ja maksud ja üürid pöörasid läksid. Kahe inimese pensionist ei tulnud kuidagi välja. Ei tule nüüdki. Aga siis hakkasin vaatama, et kuidagi peab ära elama. Tuli hakata vaatama, kust natuke lisa hankida. Ega minu käest keegi enam midagi tellima tule, pead ise pakkuma ja käima ja otsima.

Pole viga, taspisiki ikka kirjutatan, kahju on, et raamatuid enam osta ei jõua. Teinekord tahaks väga mõnd asja lugeda. Tuleb laenutada ja kolleegid ju kingivad teinekord ka.

Muia Veetamm:

Laman siin Merivälja pansionaadis ja vaatan läbi akna oma istutatud puukest. Ja luuletused tulevad pähe. Mul ongi nad kõik peas, pea on mul hea.

Ja siin on väga toredad õed ja arstid, kui ma palun, kirjutavad üles. Võiks ju ka kogu kokku panna, aga vanainimese asi, jääb vist ära.

Pea on mul selge ja jalad kannaksid ka, püsti ei saa käia, pea hakkab pöörutama, võin kukkuda ja viga saada. Aga luuletamata ka ei saa, ehkki ma ei pea end teab mis luuletajaks või vaimuinimeseks.

Oskar Kuningas:

Pikk elu kirjanduse sees on andnud palju huvitavaid kokkupuuteid, aga ennekõike tahaksin meenutada oma vanemaid ja kujunemisaega. Sealt on pärit kõik see, mis ma praegu olen, see on muidugi pikem lugu, mis ehk saatesse ei mahu, aga olgu see siis kasvõi ühe lausega öeldud.

Aga mis muidu - jõudu veel on, tervist ka, nii et hakkama saab!

Holger Pukk:

Praegu on kirjaniku jaoks paradoksaalne olukord. Vanasti pidid ootama mitu aastat, kuni käsikirjast raamat sai. Nüüd on kirjastusi palju, aga keegi ei tunne erilist huvi eesti kirjaniku tööde vastu. Jookse, käsikiri kaenlas ja otsi, kes selle välja annaks.

Olen kirjutanud palju pioneeridest, aga ma ei häbene seda. Pioneerorganisatsioon tegi omal ajal palju ära noorte vaba aja sisustamisel, kõik need matkad ja matkatarkused ja muu oli ju asja ette. Nüüd ei jää noortel poistel üle muud, kui tänaval hulkuda, ja sellest on kahju. Ja ega see punane lipp seal pioneeritõu nurgas kedagi punaseks kasvatanud. Muidugi oleks võinud midagi paremini teha ja kirjutada, aga halba ei ole ma küll kellelegi teinud ja oma raamatuid küll häbenenema ei pea. Nüüd pensionipõlves võiks aiatöö kõrval veel midagi teha.

Peeter Hein:

Kirjaniku ja ajakirjaniku Valeeria Villandi mälestusi ja meenutusi, arvamuselust ja inimestest kuulake juba ise, 19. septembril kell 12 Eesti Raadio I programmis. Ette ütlen ainult niipalju, et see pooltund läheb nagu lennates. Ja tagantjärele avaldan tänu kõigile lahketele esinejatele. Saatesari aga läheb edasi.

20. september

I PROGRAMM

UUDISED IGAL TÄISTUNNIL:
Uudised kell 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24
Uudised, saatekavadeade kell 9, 15
Uudised, teated kell 12, 17
Uudised, sport kell 23

5.30 HOMMIKUKAVA juhib Sirje Eesmaa, muusika valib Kersti Inno
8.30 ÖNNESOVID
8.50 PÄIKESJÄNKU
Selleks nädalaks on Hüper-Superil ja tädi Kerttul mitmeid lugusid ja mänge.
9.20 MUUSIKATUBA toimetab Erich Krieger
10.05 SILMARING
Kordame saadet, kus meie sugulasrahvast karjalastest räägib Tallinna Pedagoogikaülikooli õppejõud Jaan Oispuu.
10.35 MUUSIKATUBA jätkub
11.05 TALUNÕUANNE
11.20 Mängib Eesti Raadio Kontsertorkester Peeter Sauli juhatusel

11.30 Edogawa Rampo GRANAAT-ÖÜN, I
Üllatava lõpuga kriminaalne lugu.
12.20 KLASSIKAT KESKPÄEVAKS
Joseph Haydni ja Wolfgang Amadeus Mozarti kammermuusikat eesti interpreetide esituses.
13.05 ELUL ON VÄRVID
Meie toidukaupluste riigid on uutest kaupadest värvikirevad. Tundub, et saada on kõike, kuid ostja jääb sageli informatsiooninälga.
Reet Made vestleb kaubandusinspektsiooni ja toidulaboratooriumi töötajatega.
13.35 Priit Pihlapi laule
14.05 AVALIKUD ASJAD
14.50 Oma laule esitab Erich Krieger
15.20 UUT MEIE FONOTEEGIS tutvustab Avo Hirvesoo
* Kõlavad Raimo Kangro Kontsert kahele ja Kaljo Raidi Sõit vanas stiilis.
* Tatjana Lepnurm mängib Claude Debussy "Arabeski".
16.05 PÄEVATEE
* Kuidas läheb ühistul "Omaabi"?
* Vanarahva sügisjuttu Johannes Rebaselt.
16.35 Kooriklassikat Teaduste Akadeemia Meeskoorilt
17.20 Igihaljaid viise Georg Melachrino orkestrilt

17.30 KODUIGATSUS. Anna Haava jutustuse loeb Liis Bender
17.48 Eesinevad Kersti Rosenberg ja ansambel "Nemo"
18.05 Eesti poplauljaid
18.30 HUUMORI EDETABEL
Teie arvamus saadetes kõlanud naljade kohta ootame aadressil EEO100 Tallinn, Gonsiori 21, RA-METO.
19.05 Fernando Sori ja Antonio Laurus loomingu Heiki Mätliku esituses
19.30 VIITEMIKSER
Sellest, kuidas osa mikseriseltkon-nast oma mööblit uuendada otsustas.
19.50 Mängib Anti Kaljula
20.00 PÄEVAKAJA
20.30 Sport
21.05 UNEJUTT. Miloš Macoureki muinasjuttu "Lövi Bonifacius ja tema sugulased" loeb Mikk Mikiver
21.20 DŽASSMUUSIKAT. Helisalvestisi Stockholmist džässiklubist "Fasching"
22.05 VANAMUUSIKA TUND
Mustpeade Maja muusikapäevadest teeb saate Ene Jürna.

23.10 KESKÖÖPROGRAMM
* ÜHE KAUPLUSE LUGU.
Kordame augustikuus kavastatud Heidi Tammani saadet Kaarmanni kaupluse ajaloo.
1.00 - 2.00 OÕMUUSIKA. Sonaate viiulile ja klaverile esitavad Mari Tampere ja Bruno Lukk

III PROGRAMM

18.30 "Ameerika Hää!"
19.00 EURORAADIO (EBU) kontserdiprogramm
Laulab Berliini Raadio Koor Uwe Gronostay juhatusel.
19.55 Carl Nielsen klaverimuusikat Anne Olandi esituses
21.00 IBRA muusikaprogramm
22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"

VÄLISSAATED (103,5 MHz)

17.30 Rootsi Raadio eesti- ja rootsi-keelsed uudised
18.00 - 18.30 Uudised soome, saksa ja inglise keeles
22.30 - 24.00 Täname Eestimaa:
22.30 soome-, 23.00 rootsi- ja 23.30 ingliskeelne saade.

ALLA 60 KEELATUD!

18. septembril kell 13.45

* "Estonia" omaaegne operetijõud Konstantin Savi laulis 1928. aastal "Columbia" plaadile anonüümse autori "Poissmehe laulu", mis tõenäoliselt oli täna-seks unustatud opereti viis.

* Marika Rõkki filmis "Üks maiöö" oli Peter Kreuderi laul "Unelmaist sündinud saar". 1939. aastal tegi sellest plaadi Rudi Schuricke oma tertsetiga. Saatis suurtantsuorkester Adalbert Lutteri juhatusel.

* Fred Astaire'i heliplaadipärandist leiame Irwing Berlini laulu "Puttin' on the Ritz". Ameerika slängis tähistab see pealkiri keigarlikku käitumist. On ju "Ritz" üks sealsetid peenemaid hotelle.

* Londoni tantsuorkester Sydney Liptoni juhatusel plaadistas 1937. aastal tollase lööklaulu "The dippy doodle" ("Riukad"). Laulis Mary Lee, muusika kirjutas Larry Clinton.

* 1932. aasta filmis "Armasta mind täna õösel" laulis Maurice Chevalier (fotol) Richard Rodgersi laulu "Mimi".

ÕIGET EESTI KEELT

Siiani on see raadiolehe rubriik olnud Uno Liivaku pärrit. Ent seekord pakume keelehuvilistele, aga iseäranis raadio ja televisiooni ajakirjanikele lugemiseks kirjutise, mille saatis lüüsk Leo Kaagjärvi Tartust. Artikli avaldamise vajalikkust põhjendab ta ise järgmiselt:

"Kirjutises puudutatud küsimus, nimelt akronüümi NATO ja teiste samalaadsete sõnade alatine ebaõige hääldamine, eriti raadios ja televisioonis, on minu meelest üks meie praeguse aja tõsisemaid keeletõbe. Olen sellest juba kord varem "Postimehes" kirjutanud (10. märtsil 1993), kuid ilma märgatavate tulemusteta."

Mitte NAATO, vaid NATO

Inglise keelel põhinevat rahvusvahelist akronüümi NATO hääldab enamik Eesti Raadio ja Televisiooni uudisteluigeid ja kommentaatoreid: naato. Niisugune vokaali venitamine ei ole õige. Suurtäheliste lühendit loetakse eesti keeles kas tähekaupa veerides või kui lühend moodustab kõlalisel vastuvõetava sõna, võib teda lugeda selle sõnana (näit. EVEA, AIDS). Sõnana lugemisel häälduvad ka võõra päritoluga lühendid kirjaipildi järgi eestipäraselt.

Eesti keeles pole põhimõtet, mis nõuaks NATO hääldamist naatona. Kirjaipildi kohaselt peab siin a-häälik olema lühike (vrd. patoloogia). Keegi väitis mulle hiljuti, et kuna ingliskeelne a-täht hääldub antud juhul diftongina, tingib see ka eesti keeles isesuguse hääldamise. Ent teise keele hääldus ei lähe meile siin korda. Tegemist on emakeelelunde nõrkusega. Ollakse harjunud sellega, et kirjutatakse Lada, aga hääldatakse laada, kirjutatakse Niva, aga hääldatakse niiva, jne. Küllap osalt seepärast kaldutaksegi mõtlematult võtma vene (saksa, inglise) häälduse ja kirjaväsi seiku eeskujuks samasuguste vähegi võõrhõnguliste terminite ja lühendite lugemisel eesti keeles, arvates, et nõnda peab. Kuid ei pea ega tohi.

Siin vaadeldav veatüüp ei piirdu NATO-sõnaga. USA kosmonautika organisatsiooni nimetus lühendit NASA olen kuulnud hääldatavat kui naasa, ehkki nüüd ei ole ingliskeelses originaalis diftongi, on koguni pikk s-häälik. Üks televisioonitöötaja hääldab lühendit ETA alati eetana. Teine sattus hiljuti oma teksti lugedes talle vist tundmata sõnadele veto, geto ja Meka ning hääldas: veeto, geeto ja meeka. Just äsja kuulsin üht reporterit ütlevat neto asemel neeto. Viimasel kolmel juhul esineb võõrkeelteski lühike e-häälik, mille tähistamiseks kahekordistatakse tihti peale järgnev konsonandimärk, nii nagu on kohane asjaomase keele ortograafiale. Mitteladinaahelise keelest pärinev linnanimi Meka on juba eesti ortograafiale kohandatud ega vaja lugemisel moonutamist. Kõigi säärate juhtude jaoks võime sõnastada lihtsa üldreegli: unustage teised keeled ja juhendige eestikeelse teksti lugemisel üksnes kirjaipildist, nii nagu on meie keelele omane.

Lõpuks asjakohane lühimärkus isikunimedele kohta. Eestlastel leidub võõra päritoluga eesnimisid, milles traditsiooni järgi hääldatakse mõnd ühekordset vokaalimärki pikalt (Uno, Hugo, Ida, Maria jt.) Selle erandliku rõhna pausutamise ei tuleks eesti keelele kasuks. Kummatigi märkame siingi vohamist. Ei maksa eeldada, et iga Ivi, Karin, Marika või Robert on õnnelik, kui ta kuulab oma nime esimese vokaali venitamist. Tean mõningaid niisuguste nimede kandjaid, kellele see sugugi ei meeldi. Venitatagu siis, kui seda nõuab kirjaipilt (näit. Kaarin, Maarika).

21. september

I PROGRAMM

UUDISED IGAL TÄISTUNNIL:

Uudised kell 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24

Uudised, saatekavateade kell 9, 15

Uudised, teated kell 12, 17

Uudised, sport kell 23

5.30 HOMMIKUKAVA juhib Tõnis Tirel, muusika valib Aarne Vahuri

8.30 ÖNNESOOVID

8.50 PÄIKESEJÄNKU

10.35 MUUSIKATUBA toimetab Anne Erm

10.05 TAIMEHARRASTUS TEEB RIKKAKS!

Ärgu saate pealkiri rahaahnet liialt peibutagu - mõeldud on ikka vaimset rikkust... Harrastusbotanikaga on Eestis tegeldud juba pikka aega. Praegu tegutsevatest huvialaühendustest on Loodusuurijate Seltsi botanika sektsiooni kõrval küllap tuntuim Eesti Orhideekaitse Klubi. Taimetundjaid usutleb Toomas Jürriadi.

10.35 MUUSIKATUBA jätkub

11.05 Laulab Helgi Sallo

11.30 GRANAATÕUN, II

12.20 KLASSIKAT KESKPÄEVAKS Joseph Haydni Sümfoonia nr.86 D-duur "Pariisi Sümfoonia" esitab ERSO Neeme Järvi juhatusel.

13.05 MAAHARIDUSE HUVIDES

Saate autor Tõnu Sokk: Eesti Põllumajandusülikool vajab oma katse- ja uurimisbaasi. Senised katsemajandid põrkavad praegu nii mõnegi maaomandi probleemi vastu. Kas ja kuidas on neid või-

malik lahendada?

13.35 Esineb ansambel "Kapell"

14.05 ARGIPÄEV

14.50 Rahvalikke laule Tarmo Pihlapi esituses

15.20 Pärastlõuna eesti muusikaga. Stuudios on Mati Märtn

16.05 PUHA LINNA VÄRK!

Lihula rahval kiskus suu algul küll muigele, et nendel nüüd ümberringi juba linna värk, aga nüüd hakkavad nad linnaeluga juba harjuma. Ega vahet suurt olegi! Alevi asemel öelda ainult linn! Hilda Raudkivi käis küsimas, mida linna volikogu liikmed sellest loost arvavad.

16.35 Eesti rahvamuusikute kontsert

17.20 Esinevad James Johnson ja Kai Winding tromboonidel ning Bill Evansi trio

17.30 NEID ON KAKS - AJALUGU JA KIRJANDUS

Väliseesti kirjanikul Arvo Mägil on liisaks kirjandusele veel üks suur kiindumus - ajalugu. Kirjanikku küsitab Martin Viirand.

18.05 Laulavad Marika Uus ja Meelis Punder

18.30 METSALIIT SEAB ATRA

Nagu teistelgi elualadel, nii on ka metsavarujate leelis toimunud märgatavad nihked. See, kes on leidnud väärt äriplaani, kannuraha kõrgeks ei pea ja tema majapidamine edeneb. Kellel aga toodangu turustamisega raskusi, sipleb võlgades ja kipub süüdistama metsakasvatajaid sobimatus müügihinna.

Asjaosaliste keskel "klaarib vett" Toivo Makk.

19.05 Johann Sebastian Bachi Flöödisonaadid nr.1 ja nr.2 esitavad Raivo Peaske flöödil ja Toivo Peaske klaveril

22. september

I PROGRAMM

UUDISED IGAL TÄISTUNNIL:

Uudised kell 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24

Uudised, saatekavateade kell 9, 15

Uudised, teated kell 12, 17

Uudised, sport kell 23

5.30 HOMMIKUKAVA juhib Milvi Tischler, muusika valib Tiia Teder

8.30 ÖNNESOOVID

8.50 PÄIKESEJÄNKU

9.20 MUUSIKATUBA toimetab Jaak Ojakäär

10.05 ÜKS TUHANDEST

Saate autor Vahur Mägi: Tallinna Tehnikaülikooli emakeele sisseastumiseksamini teinud 1154-st inimesest teenis maksimaalse punktide arvu ainult üks ja kuus neist said nulli. Olukorda analüüsivad TTÜ emakeele ainekomisjoni esimees Elsa Tõnisman, Kuusalu Keskkooli õpetaja Menda Kirsmaa ja Tallinna 43. Keskkooli õpetaja Ester Repnau.

10.35 MUUSIKATUBA jätkub

11.05 Laulab Voldemar Kuslap

11.30 GRANAATÕUN, III

12.20 KLASSIKAT KESKPÄEVAKS Mängib Eesti Raadio kammerorkester Paul Mägi juhatusel.

13.05 HISPANIA KEEL TARTU ÜLIKOOLIS

Eelmisel aastal avanes võimalus õppida Tartu Ülikooli klassikalise filoloogias õppetooli juures ühe erialana ka hispaania keelt. Ja seda esmakordselt *alma materi* ajaloos! Mida võib öelda esimese tegutsemisaasta järel? Aime Napa mikrofonis ees on ettevõtmise käivitajad Jüri Talvet ja Tiit Pöder.

13.35 Dzässi ja rocki piirimaal. Mängib ansambel "Avicenna" Villu Veski juhatusel

14.05 ARGIPÄEV

14.50 Alo Mattiiseni muusikat ansambli "In Spe"

15.20 HELIKAJA

* Eesti muusikaelu sündmusi. * Muusikauudiseid välismaalt vahendab Priit Kuusk.

Saate koostab Margit Peil.

16.05 ESIVANEMATE VAIMUVARA Rahvaluulesündmustest lirimaa, Saksamaal ja Siberis kõneleb Ingrid Rõütel.

16.35 Kontsert eesti kammermuusikast

17.20 Vallatuid viise ansambli "Hagaw"

TULEVIKULE MÕELDES

Valijate koolitus saadetes kell 14.05

● 21. september - Valijakaardi saamine, vigade parandamine registris, valijate nimekirjade koostamine ja kontroll

● 1. oktoober - Kandidaatide üldnimekirja, hääletamisest

● 12. oktoober - Eelhääletamine, kodus hääletamine, valimiste päev, hääletamistulemuste kindlakstegemine, valimiste tulemuste kindlakstegemine ja avaldamine, kaebus ja protest

19.30 MINU MÖTE

Oleme üheskoos lastega, kellele meeldib jutte ja luuletusi kirjutada ning kuuleme, kas lõppenud suvi selleks ka põhjust andis.

19.50 Veljo Tormise seatud vanavanemate lastelaule

20.00 PÄEVAKAJA

20.30 Sport

21.05 UNEJUTT. Joseph Rudyard Kiplingi muinasjuttu kassipojast, kes unustas, kuidas süüa küsida, loeb Siina Üksküla

21.20 Laulavad Heli Lääts ja Uno Loop

22.05 MUUSIKALINE TUND. "ERSO käekäik"

Kunstikollektiivil nagu inimeselgi tuleb ette kümnese tabamisi ja juhuste käest laskmist. Mis on määratud ERSO käekäigu, seda arutavad muusikaadministraatorid Riho Mägi ja Vello Mäeots. Vestlust juhib Kaja Käerner.

23.10 KESKÖÖPROGRAMM

* VAARAODE NEEDUS.

Neid oli 17 inimest, kes 13.vebruaril 1923.aastal astusid üle Tutanhamoni hauakambri läve... Lord Carnarvon suri sama aasta aprillis, Arthur Mace mõni kuu hiljem... Mõne aastaga viis surm 22 inimest: ühed neist olid viibinud Tutanhamoni

ni hauakambri, teised osalenud tema muumia uurimisel...

Ajakirja "Vokrug Sveta" materjalide põhjal on saate koostanud Ev Laasurm. Teksti loeb Helle-Reet Helenurm.

* ANNE VESKI ESINES IISRAELIS.

1.00 - 2.00 ÖÖMUUSIKA. Musitsee-rib ansambel "Hortus Piccolo"

III PROGRAMM

18.30 "Ameerika Hääli"

19.00 OOPERIÕHTU. Karl August Hermann lauleldus "Uku ja Vanemuine"

Esitavad Tallinna Konservatooriumi üliõpilased. Helisalvestis aastast 1972.

20.15 Cyrillus Kreegi orkestripalu

21.00 IBRA muusikaprogramm

22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"

VÄLISSAATED (103,5 MHz)

17.30 Rootsi Raadio eesti- ja rootsikeelsed uudised

18.00 - 18.30 Uudised soome, saksa ja inglise keeles

22.00 - 24.00 Täna Eestimaal: 22.00 saksa-, 22.30 soome-, 23.00 rootsi- ja 23.30 eestikeelne saade.

23. september

Kell 3.23 algab sügis.

I PROGRAMM

UUDISED IGAL TÄISTUNNIL:

Uudised kell 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24

Uudised, saatekavateade kell 9, 15

Uudised, teated kell 12, 17

Uudised, sport kell 23

5.30 HOMMIKUKAVA juhib ja muusika valib Reet Tõllasepp

8.30 ÖNNESOOVID

8.50 PÄIKESEJÄNKU

9.20 MUUSIKATUBA toimetab Aarne Vahuri

10.05 PÕLLUMAJANDUSREFORM

Küllap meie saadete pidevad kuulajad juba teavad (26.augusti saade), et Saue Agrofirma põllumajandusreformi komisjoni tööd kontrollis ministriteeriumi revident Kalju Kirt. Kontrollitav polnud tulemustega rahul ja esitas koos agrofirma juhtidega eriarvamuse põllumajandusministri juurde. Missugustele järeldustele seal jõuti?

Saate teeb Kaljo Jaagura.

10.35 MUUSIKATUBA jätkub

11.05 ÖPIME KEELT!

Kõneleme sellest, mida peaks teadma täiskasvanu, kes keelt õpib.

11.20 Musitseerib duo Arvo Pilliroog ja Ain Agan

11.30 Edogawa Rampo TUGITOOLINIMENE, I

Psühholoogiline põnevuslugu ühe mehe tavast hobist.

12.20 KLASSIKAT KESKPÄEVAKS

Georg Philipp Telemanni sonaate eesti interpreetide esituses.

13.05 LOODUSHOID

13.35 Laulab Els Himma

14.05 ARGIPÄEV

14.50 Prantsuse heliloojate laule esitab Mare Väljataga

15.20 SÜMFOONIAID LÄBI AEGADE Ludwig van Beethoveni Sümfoonia nr.3 Es-duur ("Eroica") tutvustab Kaja Trjas.

16.05 INIMISE ÕIGUS

Millega tegeleb uue tööaasta hakul Riigikogu Õiguskaitsekomisjon? Saate teeb Kaja Käerner.

16.35 Peeter Vähi heliloomingut

17.20 Esinevad Milt Jackson vibrafonil ja tema ansambel

17.30 EESKUUJUS PEETER PAAN

Kõigi aegade ühest menukama filmiloojast Steven Spielbergist teeb juttu Piret Pääsuke.

17.45 Hans Hindpere laule

18.05 Kuuldemäng: Kaido Liiva HAKKAB VIST SADAMA, KULLAKE

18.44 Mängib Dave Grusini ansambel

19.05 Mängib ERSO puhkpillikoosseis Peeter Lilje juhatusel

19.30 KIIRKAVA toimetab Leho Männiksoo

19.50 Sügiselaule

20.00 PÄEVAKAJA

20.30 Sport

21.05 UNEJUTT. Heljo Männi loo varesemoori suurest reisist loeb Salme Reek

21.20 DZÄSSMUUSIKAT. Helisalvestisi Stockholm dzässiklubist "Fasching"

22.05 MUUSIKALINE TUND. "Kaks õhtut Neeme Järviga"

Saate teeb Sade Erendi.

23.10 KESKÖÖPROGRAMM

* Stuudiokütlaline on firmajuht Tiit Silves. Keskööprogrammi juhib Marje Lenk.

1.00 - 2.00 ÖÖMUUSIKA. Niccolò Paganini, Mauro Giuliani ja Pietro Locatelli loomingut eesti interpreetide esituses

III PROGRAMM

18.30 "Ameerika Hääli"

19.00 Lehekülgi Heino Elleri keelpillimuusikast

19.30 NORDIC CONCERT SERIES

Esineb ERSO, solist Käbi Laretei, dirigeerib Eri Klas.

Kavas * Jaan Räätsa Sümfoonia nr.3. * Ludwig van Beethoveni Klaverikontsert nr.4 G-duur op.58.

* Jean Sibelius Sümfoonia nr.1 e-moll op.39.

Ülekanne "Estonia" kontserdisaalist.

21.15 IBRA muusikaprogramm

22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"

VÄLISSAATED (103,5 MHz)

17.30 Rootsi Raadio eesti- ja rootsikeelsed uudised

18.00 - 18.30 Uudised soome, saksa ja inglise keeles

22.30 - 24.00 Täna Eestimaal: 22.30 soome-, 23.00 rootsi-, 23.15 esperanto- ja 23.30 ingliskeelne saade.

Väljaandja EESTI RAADIO.

TOIMETUS:

EE0100 Tallinn, Gonsiori 21, tel. 434 288.

Vastutava toimetaja kt.

PPP SAARMANN, kujundaja KÄRT AUS.

Ajaleht ilmub igal NELJAPÄEVAL.

Trükitakse RdE "PRINTALL".

Pärnu mnt. 67 a.

Praaeksemplaride korral pöörduda trükkimistehhi meistri poole tel. 681 438.

Tellimise nr. 3935

R 24. september

I PROGRAMM

UUDISED IGAL TÄISTUNNIL:
Uudised kell 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24
Uudised, spatekavateade kell 9, 15
Uudised, teated kell 12, 17
Uudised, sport kell 23

5.30 HOMMIKUKAVA juhib ja muusika valib Sirje Eesmaa
8.30 ÖNNESOVID
8.50 PÄIKESJÄNKU
9.20 MUUSIKATUBA toimetab Jüri Roomere
10.05 TÖLKIJAD
Ants Haljamaa on viimase viieteistkümnepäevase aasta jooksul tõlkinud põhiliselt ühte autorit - soome kirjaniku Antti Tuuri loomingu. Hiljaaegu ilmus tema tõlkes Antti Tuuri romaan "Uus Jeruusalemm".
Ants Haljamaaga ajab juttu Viima Jürisalu.

10.35 MUUSIKATUBA jätkub
11.05 ENGLISH USA. Ameerika inglise keele kursust algajatele toimetab Tiina Sillam
11.20 Mängib Nevil Blumberg Band
11.30 TUGITOOI-INIMENE, II
12.20 KLASSIKAT KESKPÄEVAKS
Fritz Kreisleri "Klassikalised manuskriptid". Esitavad Lemmo Erendi viiulil ja Tallinna Kammerorkester Neeme Järvi juhatusel
13.05 AEG ANTUD
Hiljuti korraldas UNICEF Peterburis rahvusvahelise seminari, kus põhiliselt räägiti rinnapiimast ja iga lapse õigusest sellele. Samuti oli juttu inimeste tervisest üldse. Nõuti, et igas riigis, nüüd siis ka Eestis, moodustataks 1994. ja 1995. aasta jooksul vastav organisatsioon.
Liina Kusma vestleb seminarist osavõtnu, Tallinna Lastehaigla osakonnajuhataja Adik Leviniga.
13.35 Akordionipalu Henn Rebase esituses
14.05 ARGIPÄEV
14.50 Agu Tammeoru laule ansambli "Karavan"

15.20 MUUSIKALETT
16.05 ISEOLEMINE
Nädal tagasi toimus Lohusalus Invaühingute Liidu korraldatud kahepäevane seminar, kus kõneldi puuetega noorte integreerimisest ühiskonda.
Saate autor on Kadri Taperson.
16.35 Rahvaviise "Vikerlastel"
17.20 George Gershwin'i teemadel improviseerib pianist Leonid Tšizik
17.30 KUNSTNIKUD KIRJANDUSES - Chagall
Katkend Jean-Paul Crespelle'i raamatust "Chagall".
18.05 Mängib kitarrist Bo Winberg
18.30 LIIKLUSSAADA
19.05 Johannes Brahmsi Trio viiulile, tsellole ja klaverile op.101 c-moll esitavad Mari Tampere, Peeter Paemurru ja Vladimir Igošev
19.30 Riho Patsi muusikaline muinasjutt "Maa-alused"
20.00 PÄEVAKAJA
20.30 Sport
21.05 UNEJUTT. Täna õhtul kuulete taas ühte Heljo Männi muinasjuttu. Seekord loeb Salme Reek loo ahvenapöögadest ja raudkalast

21.20 MNEMOTURNIIR
21.35 NÄTSTII!
22.05 MUUSIKALINE TUND. "Õhtu George Gershwiniga"
25. septembril täitub helilooja sünnist 95 aastat.
23.10 KESKÖÖPROGRAMMI juhib Ain Saarna
1.00 - 2.00 ÖÖMUUSIKA. Carl Nielsen ja Jean Sibelius'e sümfoonilist muusikat ERSO esituses

III PROGRAMM
18.30 "Ameerika Hääl"
19.00 ORKESTRIMUUSIKA AJALOOST VILJANDIS, I
Saate teeb Mati Märtin.
20.00 Ooperiaariad ja stseen Estonia Teatri lauljate esituses
21.00 IBRA muusikaprogramm
22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"
VÄLISSAATED (103,5 MHz)
17.30 Rootsi Raadio eesti- ja rootsikeelsete uudised
18.00 - 18.30 Uudised soome, saksa ja inglise keeles

EESTI RAADIO I PROGRAMM
HOMMIKUKAVA tööpäeviti kell 5.30 - 8.50

Uudised ja ilmateade	5.32, 6.00, 7.00, 7.30, 8.00
Saatekavateade	6.45, 8.10
Ajalehtede ülevaade	5.50, 7.05
Liiklusteated	6.50, 7.50
Huumoriminutid	6.32, 7.32
Sport	8.05
Hingevalgus	8.25
Õnnesoovid	8.30
Eesti Verekeskuse teated	6.15 (teisipäeviti)

MEELEOLUKAS HOMMIKUKAVA "TUULE-RAADIO"
pühapäeviti kell 5.30 - 8.00

Uudised ja ilm	5.32, 6.00, 7.00
Laupäeviti pärast	7.00 "Hommitäh"
Silvi Vrait tutvustab järgmise nädala planeetide seis.	

22.00 - 24.00 Tännane Eestimaa:
22.00 saksa-, 22.30 soome-, 23.00 rootsi- ja 23.30 eestikeelne saade.

L 25. september

I PROGRAMM

5.30 TUULE-RAADIO. Studios on Reet Valing
8.00 Uudised. Saatekavateade
8.15 KIRIKUELU
8.30 ÖNNESOVID
8.45 LOODUSE LOOD
9.00 PERESAADA
Kui sünnio laps, toob ta endaga kaasa palju tegemist perekonnale, aga kõigepealt ikka õnne. Kui sünnib korraga kolm last, on õnn veel suurem, aga ka tegemisi kolm korda rohkem.
Mare Pihlaku saade ongi seekord kolmikuteist.
9.40 TERE-TEREKEST
Räägime nuku teatri uuest hooajast ja veel milleski mõnusast.
Saate autor on Arne Parksepp.
10.00 Uudised. Sport. Saatekavateade

10.20 SELLE MAAILMA MUUSIKATIPUD Peter Andersi ooperirole.
11.00 PROVINTSI PROMINENDID
Arnold Pastak, Olustvere Kõrgema Põlumajanduskooli direktor, oli prominent sealsamas ka tosin aastat tagasi, õpilasena.
Temaga vestleb Aime Napa.
11.30 RAAMIDEST VÄLJUUV MUUSIKA. Ooperid, mis väljuvad raamidest "Deutsche Welle" saatetari haruldustest muusikas.
12.00 KULTUURIKAJA
12.45 Eesti rahvaviise ansambli "Collage"
12.55 Saatekavateade
13.00 Laule eesti luulele
13.35 VAHELUGEMINE. Kalju Kanguri sonette
13.45 ALLA 60 KEELATUD! Valter Ojakäär viisiveerandik vanade lugudega
14.00 Heidi Tamhari REPORTERI POOL-TUND
Septembrikuu lõpul tähistab oma

85. sünnipäeva Betsy Roolaan, kellele 1944. aasta suvi oleks jäänud viimaseks, kui poleks leidunud üht julget eesti meest, kes vajalikule paberile kirjutas ühe sõna teisiti. See, et tema rahvuseks kirjutati juudi asemel leedulane, päästis tookord noore naise elu.
14.30 Duette kahele flöödile Wolfgang Amadeus Mozarti ooperi "Võluflöödi" teemadel esitavad Samuel Saulus ja Jaan Õun
15.05 TERE TULEMAST!
16.00 KOMMENTAATORI NÄDALAVAADE
16.30 Kantripooltund
17.10 TERVISESAADA. Seekord teeb Tõnu Peets juttu TOIDUSEADUSEST
17.40 MUUSIKA KUI PALSAM
18.00 TUGITOOIIST TÕUSMATA. Laupäevaõhtu kõigile
Juttu tuleb lugemisest ja loo pidamisest ning rabast ja rappa minekust.
Saatejuht on Madis Ligi, muusika valib Ülle Karu.

20.00 PÄEVAKAJA
20.30 Sport
21.00 UNEJUTT. Ivi Küla muinasjuttu "Põldhiir Pihv" loeb Salme Reek
21.15 Lüüriklit klaverimuusikat esitab Russ Conway
21.30 AHO!
Meresaad "Aho!" on eetris Veeteede Ameti eestkostel.
Saatejuht Hubert Veldermann:
Arutame endise meremehe, Tallinna Merekooli lõpetanu, nüüdse Kohila kooli õpetaja Kusti Eiklaga, miks sõidavad laevad teise riigi nn. odava lipu all? Paraku andis selleleemaline vestlus Veeteede Ameti meestega poolikuid lahendusid. Merelaulud on raadio arhiivist.
22.00 Uudised
22.05 MUUSIKALISE TUNNI SOVIKONTSERT
23.00 Sport
23.10 KESKÖÖPROGRAMMI juhib Immo Mikhelson
* 0.00 Uudised.

1.00 - 2.00 ÖÖMUUSIKA
Ludwig van Beethoveni Klaverikontserdi D-duur op.61 esitavad Arbo Valdma ja ERSO Neeme Järvi juhatusel.
III PROGRAMM
18.30 "Ameerika Hääl"
19.00 MÄNGIB ERSO KÜLALISDIRIGENTIDE JUHATUSSEL
* Helilint 1. oktoobrist 1991. Juhatab Vitali Katajev.
* Helilint 6. veebruarist 1992. Juhatab Robin Page.
21.00 IBRA muusikaprogramm
22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"
VÄLISSAATED (103,5 MHz)
17.30 Rootsi Raadio eesti- ja rootsikeelsete uudised
18.00 - 19.00 Soomekeelne saade "Matkaraadio"

P 26. september

I PROGRAMM

5.30 TUULE-RAADIO. Studios on Elo Selirand
8.00 Uudised. Saatekavateade
8.15 RAADIOJUTLUS
8.30 ÖNNESOVID
8.45 KÜLAVAHEL
Harri Aasmäe jagab iga päev hommikust õhtuni küll puid, küll maid. Tema on ju ameti poolest maakorraldaja Viru-Nigula vallavalitsuses. Ümbruskonna rahvas räägib, et mõni aeg tagasi olevat ta olnud ka kohaliku muusikaelu hing. Hilda Raudkivi veendus, et nendel juttudel on tõepõhi all.
9.00 KESKHOMMIK
* Septembrikuine hommikuhetk Ihamarus... * Aruküla taluperemees Jüri Liivak otsib tuge! * Talumaade tagasisaamiseks on jälle vaja teha avaidus vald...
* Täisteri ja pühkmeid näituslaadalt AGRO-TARTU 93.
* Mängivad lõõtsamehed Heino Kõiv ja Arvo Havi.
Saate toimetab Kaljo Jaagura.
10.00 Uudised. Sport. Saatekavateade
10.20 AD LIBITUM. Studios on Valter Ojakäär
11.00 * Kavavestlus oktoobrikuu lastekuuldemängudest * Kuuldemäng: Hans Christian Anderseni METSLUIGED
11.53 Giuseppe Verdi muusikat. Esinevad Tiit Kuusik, Teo Maiste, Helvi Raamat ja Aino Kõlvand

12.00 KOLMEKESI KIIGEL. Saate autor on Terje Soots
12.30 HUMAL HÖIKAS!
12.55 Saatekavateade
13.00 HELISEV KROONIKA. Septembrikuu kroonikalehekülgi lehitseb Valter Ojakäär
14.00 KÕP-I VALIKKAVA. ELU MEIE LINNAS
Silvia Karro ajab juttu Politseiameti Alaealiste Keskuse inspektori Mari Ojamaaga. Kõne all on laste ebaseaduslik äritegevus Tallinna linnas.
14.50 Laulavad Reet ja Ivo Linna
15.00 Uudised
15.05 * Nädala kuuldemängutuvustus. * Augusti Gailiti PÄRLIPUUDJA.
15.47 Esinevad saksofonist Dušan Huščava ja orkester "V.V. System"
16.15 XX sajandi koorimuusikat kammerkoorilt "Arsis"
17.00 Uudised. Teated
17.10 Georg Philipp Telemanni Kontserdi aldile ja kammerorkestrile esitavad Andrus Järvi ja ERSO Peeter Lilje juhatusel
17.30 KEELEMINUTID
Henn Saari räägib pliiatsikaupmeestest, kes taotlevad head eesti reklaamikeelt ja oskussõnavara oma tööks.
17.45 Muusikat ansambli "Raul Söödi Projekt"
18.00 SPORDIPÜHAPÄEV
19.00 VÄRAVATORNI MUUSIKA. MUUSIKA INGLISE KUNINGATE ÕUKONNAS Hooaja avakontserdil esineb ansambel "Hortus Musicus". Juhatab Andres Mustonen.
20.00 PÄEVAKAJA

20.15 Rahvalikke viise mängib akordionist Aaro Kurkela
20.30 Sport
21.00 UNEJUTT. Milqš Macoureki muinasjuttu "Taevasinine koolitahvel" loeb Meeli Sõöt
21.15 MEELEJAHUTAJA
22.00 Uudised
22.05 MUUSIKALINE TUND "Kõrvaline muusika". Saate autor on Immo Mikhelson
23.00 Uudised, Sport
23.10 KESKÖÖPROGRAMM
* FRED JA GINGER.
Kuulete Fred Astaire'i mälestusi oma filmitöö algusest ja koostööst Ginger Rodgersiga ning seda, kuidas on kuulsat tantsupaari koostumist aastate pärast kujutanud Federico Fellini.
Piret Pääsukese koostatud saade oli esmakordselt kavas 13. mail 1988. aastal!
1.00 - 2.00 ÖÖMUUSIKA. Charles Maria Widori, Johann Sebastian Bachi ja Wolfgang Amadeus Mozarti orelloomingu esitab Andres Uibo
III PROGRAMM
18.30 "Ameerika Hääl"
19.00 VALGUSKIIR. Saatejuht on Härmo Saarm
22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"
VÄLISSAATED (103,5 MHz)
10.00 - 12.00 Tännane Eestimaa:
10.00 soome-, 11.00 rootsi- ja 11.30 eestikeelne saade.
17.30 - 18.00 Rootsi Raadio eesti- ja rootsikeelsete uudised

KÕRVALINE MUUSIKA
P kell 22.05

NELI HETKE KANADA NÜÜDISMUUSIKAGA, III

Saate autor Immo Mikhelson:

Jälle Kanada?! Miks ka mitte, sest ehkki sealne nüüdismuusika siinsest väliselt erineb veidi rohkem kui lihtsalt "mõnevõrra" on seal siinsele kuulajale temperamendi ja emotsioonide tasandil nii üht, teist kui kolmandat tuttav.

Seekordsesse hetkedesse Kanada nüüdismuusikaga mahuvad katkendid 38-aastase Denys Bouliane (foto) teosest "Jeux de société", kus "maailmiline realismi muusika" sildi all liituvad mehe eelnev rockikogemus, illusoorne loogika, seltskondliku telefonimängu pinnapealne lõbusus ja intellektuaalsete helikombinatsioonide katakombidesse süüvimine.

David Keane (s. 1943) on lindimuusika spetsialist, mis antud juhtumil tähendab seda, et kõlab akustiliste puhkpillidele kirjutatud muusika, mida saadab komplementaarse taustana lint elektrooniliste helidega.

Brian Cherney (1942), kelle "Dans le crépuscule du souvenir" on ammutanud inspiratsiooni Mallarmé proosapoeemist "Plainte d'automne", hoiab kuulaja tähelepanu lookust meie muusikataju seostel erinevate mäluasanditega.

Henry Kucharzyk (s. 1943) on loonud omapärase tüki "tantsumuusikat", kus löökpillimängijad peale igasuguste elektrooniliste abivahendite leiavad tublisti tuge tantsija südamelehelsetest, mida spetsiaalsetest mikrofonidega võimendatakse ning seejärel elektroonilistes protessorites töödeldakse.

LA MUSIQUE DU RÉALISME MAGIQUE U
Musik von der Magischen Welt des Magischen Realismus

DENYS BOULIANE

VENEKEELSE SAATED
ESMASPÄEVAST REEDENI
UUDISED kell 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 22
6.00 HOMMIKUKAVA
E: Ruta Pels T: Irina Senko K: Lilia Tšikalaskaja N: Aleksandr Astrov R: Herbert Tšukker
9.15 NÄDALA HELILOOJA. Jean-Philippe Rameau
9.30 Lastele KULDVÕTMEKE
10.10 Kontsert KLASSIKAT ROCKINI
10.30 JÄRJEJUTT. Friedebert Tuglase novelle loeb Eduard Toman
11.00 "Svoboda"
12.15 ÄRISTUUDIO
13.00
E - N: TÄNA TOOMPEAL. Studios on Lilia Sokolinskaja R: Uudised
13.10 AKTUAALSES STUUDIOS on:
E: Jaroslav Tolstikov T: Grant Gukasov K: Elkon Libman N: Andrei Miller R: Vladimir Litvinov

14.10 KLASSIKASTUUDIO
E: Vene muusika varasalvest T: Kuulsaid interpreete K: Ooperi žanre N: Tundmatuid šedöövreid R: Klassikalise muusika kontsert
15.05
E - K: NÕUANNET IGAKS ELUJUH-TUMIKS. Bioenergeetik Sergei Rozovi seminar
N: AITA ISEENAST. Tooni Tonto saates tuleb juttu sotsiaalhoolekandest
R: VENE ARHIIV. Saate teeb Aleksandr Dormidontov
15.45 KIRJANDUSSAADA
16.00 VÄLISPANORAAM
16.10
E: Rahvamuusika kontsert T: Kontsert koorimuusikast K: Rahvamuusika kontsert N: Vanu meloodiaid R: Kontsert "Autorilaulud"
16.30
E: ANTON TŠEHHOVI TEOSSED EESTI LAVAL
T: HALASTUS. Toimetaja on Irina Senko
K: RAADIOÜLIKOOL. Autor on Andrei Miller

N: EESTI KUNSTIELU PROBLEEMID. Toimetab Jelena Hussainova
R: LOODUS JA INIMENE. Ökoloogia-probleemid on kõne all Herbert Tšukkeri saates
17.05 Noorteprogramm PÄRAST KELLAVIETED
E: Studios on Artur Tsavkilov T: Aleksandr Astrov K: Vadim Družkov N: Sergei Šustrov R: Noorteprogramm RO-KAMBOOL. Studios on Ivan Makarov
18.00 PÄEVAKAJA
18.30 NÄDALA POEET. Hando Runnel
18.35
E: Kontsert ooperimuusikast T: Dzššigalieri. 95 aastat George Gershwin'i sünnist K: LEHEKÜLGI EESTI MUUSIKAST. Eesti muusikaelu 1923. aasta sügisel R: Kontsert bluusimuusikast
19.00 "Svoboda"
20.00 Rootsi Raadio
20.30 UNEJUTT
20.40 Öhtukontsert
21.00 BBC
22.15 Kanada Raadio
23.00 - 24.00 "Ameerika Hääl"

LAUPÄEV
8.00 RAADIO NELLI. Studios on Nelli Privalova ja Ivan Makarov
10.00 Uudised
11.30 EESTI MUUSIKAELU 12.00 VAATLEJA. Ringvaate maailmas toimuvast teeb Aleksandr Astrov
13.30 OLI JA ON. Kultuuri- ja ühiskonnaaetu kroonika. Toimetaja on Jelena Hussainova
14.00 Kontsert 14.15 LOODUS JA INIMENE. Raadioviktoriini toimetab Herbert Tšukker
14.45 Kontsert 15.00 MILLINE ON PAREM MAAILM? Autor on Andrei Tantsõrev
15.30 KAJUTIJUTUD. Saade meremeestele
16.00 TŠERVONA KALONA. Ukraina keelne saade
17.00 BATAKOVSTINA. Valgevene keelne saade
18.00 PÄEVAKAJA 18.15 Kontsert eesti muusikast 18.30 IGAPÄEVASE ELU KULDSED REEGLID. Katkendid M. Aivanhovi raamatust
19.00 "Svoboda" 20.00 Rootsi Raadio
20.30 UNEJUTT 20.40 Öhtukontsert
21.00 BBC 22.15 Kanada Raadio
23.00 - 24.00 "Ameerika Hääl"

PÜHAPÄEV
8.00 HOMMIKUKAVA. Studios on Valeri Golovin
8.40 Jumalasõna pühapäevaks 9.30 Hansastudio
10.00 Uudised 10.10 SOVIKONTSERT
11.00 RAADIOKASIINO. Autor Andrei Tantsõrev
11.45 Väike kontsert lastele 12.00 PANORAAM. Studios on Lilia Sokolinskaja
12.45 Kontsert 13.00 MUUSIKASTUUDIOS on Nikolai Meinert
14.30 EESTI MUUSIKA ARHIVIST. Toimetaja Veera Stankevits
15.00 Vladimir Tarassovi RAA-DIOKOOLO 15.30 TERVIS. Raadioajakirja toimetab Galina Rakova
16.00 MINITEATER 16.30 KÜLALISTE TUBA. Nikolai Hrustaljev vestleb terapeut Anne-Mai Põlluga
17.00 TSITSERNAK. Armeenia keelne saade
18.00 PÄEVAKAJA 18.15 INGLISE KEELE TUND 18.45 Väike kontsert
19.00 "Svoboda" 20.00 Rootsi Raadio
20.30 UNEJUTT 20.40 Öhtukontsert
21.00 BBC 22.00 Uudised 22.15 Kanada Raadio 23.00 - 24.00 "Ameerika Hääl"

ESMASPÄEVAST REEDENI

6.00 HOMMIK R2 SELTSIS
E: Vello Rand T: Ain Boltovski
K: Vello Rand N: Urmas Leinfeld R: Vello Rand

9.00 ÄRIKANAL
R2 muusika

10.00
E: Ain Boltovski T: Urmas Leinfeld
K: Ivar Männik N: Vello Rand
R: Indrek Parts

10.45 R: KUNSTIKANAL

11.00 Tervituste Dirizabel. Studios on Märt Rannamäe

12.00 UUDISTAJA. Uudiseid Eestist ja mujalt maailmast

14.00 E: LINNAST LINNANI. Ivo Linna Show

T: FOSTER. Allan Roosilehe Show

K: KES ON KUS? Tiina Kaalepi saade Tartust

N: SA OLED AINUS MU AARE... Toivo Aara ja Heli Pikk R2 studios

R: C'EST LA VIE... Olavi Pihlamägi R2 studios

17.00 ÜMBER NURGA
E: Andres Soo T: Rein Vader
K: Ain Boltovski N: Armido Allas

17.00 - 22.00 R: PUUGA PÄHE annavad Märt Rannamäe ja Allan Roosileht

20.00 E: DANCEHALL. Marko Tiidelepp
T: KANTRITUND. Jaan Elgula

K: ROCKMAN
N: ROCKBOARD. Dr.Koit

21.00 E: DANCECLUB. Meelis Meri
T: VIBRATSIOON. Raul Saaremetis
K: HELISEV MUUSIKA. Mihkel Roosberg

N: SOUNDBOARD. Dr.Koit

22.00 KÜMNES KAHENI
E: Ivar Vinkel ja Sven Maibaum
T: Tõnis Leemets K: Tiit Karuks ja bluus N: ÖNNEMAA. Urmas Vaino R: Mister X

2.00 - 6.00 VOA Europe (R: 2.00 - 7.00)

Uudised:
6.00 - 9.00 igal täis- ja pooltunnil;
9.00 - 24.00 igal täistunnil (v.a. 23.00)

LAUPÄEV
7.00 HOMMIK R2 SELTSIS. Ivar Männik
9.00 VAT MUINASJUTT. Muinasjutt

kogu perele

9.30 R2 muusika

10.00 VEKKER. Ajaviitesaade

12.00 KULL VÕI KIRI. R2 nädalalõpumäng

13.00 MUUSIKATIPPP... Edetabeleid

17.00 KUNSTIKANAL. Lea Veelma saade

18.00 TANTSURAPORT. Andres Soo

19.00 SPORDIPEEGEL

20.00 MÕNUSA MUUSIKAGA

22.00 KÜMNES KAHENI. Sven Maibaum ja Margus Pulver

2.00 - 7.00 VOA Europe

Uudised igal täistunnil (v.a. 21.00, 23.00)

PÜHAPÄEV
7.00 HOMMIK R2 seltsis. Riina Reiman
9.00 KUULA KÖÖKII Tõeliselt head retseptid
9.30 TRIKATREI

10.00 EILE VEEL... Muusikat lähimenevikust

11.00 SEE ON JUTUKS. Päevateemadel koos kuulajaga

13.00 IGAÜHE SOOVISEDEL. Margus Teetsov

14.00 KOHT PÄIKESE ALL. Studios on Tõnis Erlaid

15.00 IGAÜHE SOOVISEDEL jätkub

16.00 NÄDALA NÄGU

17.00 RETROI Arhiivis koos Jüri Lauilukuga

18.00 NÄDALA HOROSKOOP

18.20 FILMGARDEN. Marko Tiidelepp

20.00 TEATRIMIKKER

20.15 VAIKNE NÄDALALÕPP. Sven Maibaum

22.00 MUUSIKATIPPP... (kordus)
2.00 - 6.00 VOA Europe

Uudised igal täistunnil (v.a. 21.00, 23.00)

REKLAAMitelefonid * Tallinnas 434 379 * Tartus 70 586 * Pärnus 41 695

INGLISE KEEL 40. tund

R 11.05
Martin intervjuueerib ostjaid valmisriiete poes, kus müüakse rõivaid, mida kantakse USA Lääne osariikides (n.-õ. teksasriietus). Inimesed kirjeldavad ennast.

CONVERSATION
Martin: Do you see that tall woman?
Manager: Yes, I know her. She shops here often. She likes Western clothing. She's tall and thin. She looks very nice in Western shirts and pants.
Martin: She doesn't look like a cowboy.
Manager: No, she doesn't.
Martin: Do you know the other woman?
Manager: Yes, that's her daughter.
Martin: She's very pretty.
Manager: She works in a jewelry store. She likes long dresses for work. Her legs are long. She's very tall. She's big. She likes Western clothing. Come see the men's clothing.
Martin: This shirt is nice.
Manager: Do you like these things? Do you wear Western clothing?
Martin: No. I'm not tall and thin.
Manager: You're not short. And you're not fat.
Martin: I'm average. I'm not tall and I'm not short. I'm not thin and I'm not fat.
Manager: You have nice hair.
Martin: It's average. It's not dark and it's not light. It's average brown. I'm only average.
Female: I'm very big. I'm tall and I'm big. I like the outdoors. This clothing is good outdoors.
Manager: This clothing is strong.
Female: And I'm strong.

Martin: Are you a farmer?
Female: No, but I work outdoors. I'm a gardener. I like to work in my garden.

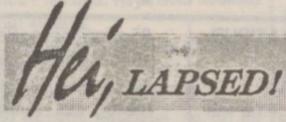
WORDS AND PHRASES
clothing riietus
Western clothing store nn. teksasrõivaste pood
cowboy kauboi
dress kleit
hat müts, kaabu
manager juhataja
outdoors Am. vaba loodus; õues, väljas
jewelry store juveelikauplus
pants pikad püksid
shirt (meeste) päevasärk, (naiste) särkpluus
shopper ostja
skirt seelik
both mõlemad
light hair siin: heledapäine, heledad juuksed
dark hair siin: tumedapäine, tumedad juuksed
average keskmine
casual (clothing) igapäevane riietus
strong tugev
wear kandma
often sageli, tihti
How do I look? Kuidas ma välja näen?

Palun vastake järgmistele küsimustele:
Are you very big? Are you tall?
Are your legs short? Are your eyes brown?

Ameeriklaste tõsimeelse õppetüki juurde veidi inglise huumorit.

Algamas on jalgpalli karikavõistluste finaalmäng.
Reporter: Enne kui alustame, on mul edasi anda eriteade - Mr. Smithil palutakse kohe pärast mängu lõppu koju minna, sest tema maja põleb.

NOORED, KEL AASTAID 12 VÕI ÜLE SELLE!
On alanud Eesti Raadio matkamäng "KÕIK TEED VIIVAD ROOMA!"

See on raadiomäng, kus osavõtja matkab läbi mitme Euroopa riigi ja jõuab mängu lõpuks Rooma. Mäng on kavas laupäeviti saates "Tere-terekest". Üksikosavõtja vanuse alammäär on 14.

Mängust saab osa võtta ka grupiga, kusjuures grupis võib olla 4 kuni 6 liiget, kes on vähemalt 12 aastat vanad.

Kaasa saab mängida ka kogu perega, juhul kui peres on lapsi mainitud vanusest alates.

Üksikmängija võib võita bussimatka Rooma. See reis on tasuta ja selle korraldab matkafirma "Rändaja".

Peredele ja gruppidele, kes on kaasa mänginud raadio matkamängu ning olnud edukamad, annab sama firma võimaluse matkata marsruudil Helsingi - Turu - Tampere - Lahti 50 % hinnaalandusega. Soomes sõidetakse ringi bussidega ja matk kestab kuus päeva.

Raadiomängust sai raadiokuulaja teada 11. septembri saates "Tere-terekest". Nendel aga, kes saadet ei juhtunud kuulama, on veel võimalik mängu lülituda. Seda tingimusel, kui vastate küsimusele, mille kohe avaldame.

Kujuteldaval raadiomatkal tohib edasiliikumise vahenditena kasutada autostoppi, liinibussi, laeva, jalgratast. Kaasas on teil telk ja selles ka õõbite. Toitu valmistate ise, vähemalt üks kord päevas peate sööma sooja toitu. Kõike seda silmas pidades anname ülesande:

MIDA VÕTTA KAASA, KUI PAKITE OMA REISKOTI?

Teie esimene sihtkoht on Soome.

Kui olete otsustanud osa võtta raadio matkamängust "KÕIK TEED VIIVAD ROOMA", siis täitke juuresolev osavõtjalong ja saatke see aadressil:

Tallinn EE0001 postkast 334.
Ümbrikule kirjutage RAADIOMÄNG.
Mängu juhivad kogenud matkajad, kes on moodustanud raadiomängu staabi. Teavet mängu kohta anname igal laupäeval (välja arvatud iga kuu viimane laupäev) saates "Tere-terekest", mis on kavas I programmis kell 9.40.
PANGE TÄHELE! Pärast 2. oktoobri saadet ilmub "Raadiolehes" kontuurkaart, mida teil edasimängimisel tarvis läheb.
Edukat raadiomatka!

Leho Männiksoo

OSAVÕTJALONG "KÕIK TEED VIIVAD ROOMA"

Nimi _____
Address _____
Kool _____
Telefon _____ Vanus _____

Üksikmängija Grupi liige

Kriipsuta läbi ebavajalik

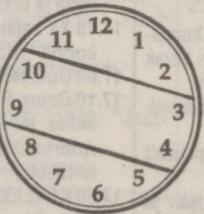
Kas oled varem matkanud? Jah Ei

Kus? _____

Täida talong ja saada aadressil: **Tallinn EE0001 pk. 334 RAADIOMÄNG**

EELMISE MÕISTATUSE VASTUS

See kell ei osutunudki nii salapäraseks nagu arvasime. Õigeid vastuseid tuli päris palju. Kiiremad vastama olid aga Eneken ja Kaido Õue Saaremaalt, Tarmo Toomiste Tartumaalt, Avo Vest Harjumaalt, Vallo-Andres Hallik ja Andres Ainson Tallinnast, Maris Välimets Pärnu maakonnast ning Kairi Kängsep koos vennaga Raasikult. Suur tänu nendele lastele, kes meile ka omatehtud mõistatusi on saatnud. Edaspidi avaldame neist kindlasti jälle mõne.

Raadioteatris
HAKKAB VIST SADAMA, KULLAKE
N 18.05

Kaido Liiva kuuldemäng. Lämbl suvepäeval istuvad ühes linnakorteris kaks sõbrannat. Tühjast-tühjast lobisedes ei kuule nad naabrite koputamist, kel aga oleks hädasti vaja kiirabi kutsuda. Osades Ines Aru ja Eili Siid. Lavastanud Kaarel Toom 1987. aastal.

METSLUIGED
P 11.00
Kuuldemäng Hans Christian Anderseni muinasjutust. Elas kord kuningas, kellel oli üksteist poega ja üks tütar. Kui lossi ilmus kuri võõrasema, nõidus ta noored printsid metsluikedeks. Eliise pidid oma vennad päästma - mõistagi ränkade katsumuste hinnaga. Osades Meeli Sõöt (printsess Eliise), Leo Martin (kuningas), Ellu Puudist (kuninganna), Rein Aren (buemarssal), Raivo Trass (prints naaberrigist), Enn Klooren, Ago Saller, Robert Gutman (Eliise vennad), Katrin Väibe (külanaine), Aino Talvi (jutustaja) jt. Režissöör Salme Reek. Helisalvestatud 1971. aastal.

PÄRLIPÜÜDJAJA
P 15.05
Kuuldemäng August Gailiti romaani "Toomas Nipernaadi" ühe novelli järgi. Oma suvisel rännuteel on Toomas Nipernaadi jõudnud uude paika. Ta jagab heldelt lootusi nii peretütrele kui karjaplikale... Osades Jüri Aarma (Toomas Nipernaadi), Anu Lamp (Eilo), Ene Järvis (Tralla), Ago Roo (peremees), Helene Vannari (perenaine), Tanel Lään (kirikhärra). Kannelt mängib Elis Roode. Režissöör Tanel Lään. Helisalvestatud 1987. aastal.

100,7 MHz SÜGISPROGRAMM

ESMASPÄEV TEISIPÄEV KOLMAPÄEV NELJAPÄEV REEDE LAUPÄEV PÜHAPÄEV

UUDISED 6.00-22.00 IGAL TÄISTUNNIL, LÜHIUUDISED 6.30-19.30 IGAL POOLTUNNIL (ARGIPÄEVADEL)

KUKELEEGU!
RAADIO "KUKU" HOMMIKUNE TERTIVUS
NÄDALA- JA MUUD LEHED 9.05
MINEVIKUMINUTID 9.05
TULETÕRJE JA PÄASTEAMETI TEATED 9.30
TANA "KUKU'S" 9.45

LIIKLUS-JA POLITSEITEATED 6.30; 7.30
AMEERIKA HÄÄL 6.45
PÄEVALEHED 7.05
UUDISEID "KUKU" KUULAJATELT 8.05; 8.30; 9.05

TURU-UUDISED 10.00 v.a. esmaspäev
PÄEVALEHED 10.05; 13.05; 19.05
"HOMMIKULEHE" "ROOSA RAADIO" 10.45 (neljapäev)

RAADIOPOOD KÄTES ROOL
RAADIOPOOD KÄTES ROOL
UUDISEID ROOTSIMAALT 13.05 UUDISEID PETERBURIST 14.05

ÜKS, KAKS, KOLM PROGRAMM LÕUNATUNDEDEKS

KUKUBOX (SOOVIKONTSERT)

PLAADITUND VALIMISED
ROCKIMAGASIN
UUDISEID JA KUULUJUTTE ROCKIMAGASINAST

AMEERIKA HÄÄL 18.30-18.45
CLASSIC ROCK
MINA KAA! STUUDIOS KÜLALISIKORID
CLASSIC ROCK
TSENSEERITUD KÕIKE MUUD KUI ANGLI-AMEERIKA JA EESTI MUUSIKA
KANTRI ALATI JÄÄB CLASSIC ROCK
HILISÕHTU
OÖTELEFON 6 0 2 1 6 8

LAHE LAUPÄEVA-ÕHTU
VIIK END
DJ "SONY"

LAHE LAUPÄEVA-ÕHTU
KUKU EI TUKU
DJ "SONY"

LIIKLUS-JA POLITSEITEATED 7.00; 8.00, 9.00
PÄEVALEHED 7.00, 9.00 (LAUP)
MINEVIKUMINUTID 9.00
TURU-UUDISED 10.00 (LAUP KA AUTOTURG)
UUDISEID ELUST JA INIMESTEST 15.00

OTSELIIN KUKUPAI
LINNATUND KOKKLAATE KÜLALISIKORID
KESKPÄEVATUND HARJU TÕDE
KINOKOMMENTAAR
NURGA TAGANT (KOKKLAATE OLEME KÄPSTUD)
MIDAGI ERILISTI NÄDALAMÄNG
TIPP TOPP TUVUSTAME MUUSIKAEDETABLEID

6.00 B
7.00 B
8.00 B
9.00 A
10.00 A
11.00 A
12.00 A
13.00 A
14.00 B
15.00 B
16.00 A
17.00 A
18.00 B
19.00 B
20.00 B
21.00 B
22.00 C
23.00 C
24.00 C
03.00 C

REKLAAM 60 17 28